SL

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 22. maja 2006

na zahtevo slovenskega Ministrstva za pravosodje
o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih

(CON/2006/24)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je dne 13. aprila 2006 prejela zahtevo slovenskega Ministrstva za pravosodje za mnenje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih (v nadaljevanju: »predlog zakona«).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz člena 105(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in iz pete in šeste alinee člena 2(1) in člena 2(2) Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov[1], saj se predlog zakona nanaša na plačilne in poravnalne sisteme, na pravila, ki se nanašajo na finančne institucije, kolikor pomembno vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov, in instrumente denarne politike. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga zakona

Glavna cilja predloga zakona sta: (i) uvedba koncepta »maksimalne zastavne pravice« v zvezi z zagotavljanjem finančnega zavarovanja v Zakon o finančnih zavarovanjih (v nadaljevanju: »zakon«)[2]; in (ii) izvajanje Direktive 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. junija 2002 o dogovorih o finančnem zavarovanju (v nadaljevanju: »Direktiva o zavarovanjih«)[3].

2. Splošne pripombe

2.1 ECB v splošnem pozdravlja predlagane spremembe, saj predlog zakona ureja vprašanja, ki so neposrednega pomena za glavna področja pristojnosti Eurosistema, in bo vplival tako na učinkovito in varno uporabo dogovorov o finančnem zavarovanju na finančnih trgih v EU kot tudi na kreditne

1 UL L 189, 3. 7. 1998, str. 42.
2 Sprejet 22. aprila 2004, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 47/04.
3 UL L 168, 27. 6. 2002, str. 43.

operacije Eurosistema. Ker zakon med drugim velja tudi za dogovore o finančnem zavarovanju, ki jih nacionalne centralne banke držav članic in ECB sklepajo s svojimi nasprotnimi strankami, bi morale nove določbe zagotavljati dodatno podporo izvajanju kreditnih operacij z domačimi nasprotnimi strankami Banke Slovenije in v kontekstu korespondenčnega centralnobančnega modela. V tem smislu bo uvedba koncepta »maksimalne zastavne pravice« (kakor je opredeljena v 1. členu predloga zakona) omogočila dajalcem finančnega zavarovanja, da zagotovijo zavarovanje do določenega zneska ali v primeru, da najvišji znesek ni določen, do celotne vrednosti zastavljenega finančnega instrumenta v zvezi z eno ali več terjatvami iz pravnega razmerja, ne da bi bilo to treba storiti posebej za vsako posamezno terjatev.

2.2 Določbe 2., 3. in 4. člena predloga zakona bi nadalje pojasnile izvajanje Direktive o zavarovanjih v Sloveniji. S tem v zvezi ECB ugotavlja naslednje predlagane spremembe: (a) predlog zakona v izogib dvomu določa, da med drugimi pravicami, ki izhajajo iz pogodbe o finančnem zavarovanju, tudi pravica do izvršitve zavarovanja ostane v veljavi celo potem, ko se proti dajalcu ali prejemniku zavarovanja začne kateri od insolvenčnih postopkov, in torej takšen postopek ne bi smel predstavljati ovire za hitro in nemoteno realizacijo zavarovanja (v skladu s členom 8 Direktive o zavarovanjih); (b) veljavnost dogovora o pobotu zaradi predčasnega prenehanja je izrecno razširjena na primere sodnega in drugega rubeža, da bi se v popolnosti izpolnila zahteva, določena v členu 7 Direktive o zavarovanjih; in (c) za pravo, ki se uporablja za finančno zavarovanje, zagotovljeno z vpisom prenosa v zavarovanje ali zastavne pravice v register finančnih instrumentov, je določeno pravo države registra (glej člen 9 Direktive o zavarovanjih).

3. Maksimalna zastavna pravica

3.1. Novi koncept »maksimalne zastavne pravice« naj bi olajšal zagotavljanje zavarovanja, saj omogoča dajalcem finančnega zavarovanja, da zagotovijo zavarovanje do določenega zneska za več terjatev v pravnem razmerju, ne da bi bilo to treba storiti posebej za vsako posamezno terjatev. ECB ugotavlja, da se »maksimalna zastavna pravica« lahko ustanovi le na finančnih instrumentih, ki so vpisani v uradni register, s čimer se zagotavlja preglednost ustanovljenih pravic zavarovanja. V tem kontekstu se ECB sklicuje na člen 3 Direktive o zavarovanjih in bi želela ponoviti svoje stališče, da so »preprosti in zanesljivi načini ustanavljanja zavarovanja, ki vključujejo učinkovite metode izvrševanja, temeljnega pomena za Eurosistem, saj med drugim pomagajo pri zagotavljanju nemotenega delovanja enotne denarne politike Eurosistema«[4].

3.2. V zvezi z domnevo, ki jo vsebuje zadnji stavek v prvem odstavku 7.a člena predloga zakona, ECB predlaga, da se besedilo »se šteje, da finančni instrument v celoti jamči za zavarovane terjatve« oblikuje bolj jasno, tako da se določi, da se v tem primeru šteje, da finančni instrument jamči za zavarovane terjatve s svojo celotno vrednostjo.

4 Glej odstavek 12 v mnenju ECB CON/2005/12 z dne 25. maja 2005 na zahtevo Ministrstva za finance Luksemburga o predlogu zakona o dogovorih o finančnem zavarovanju; dostopno na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.int.

4. Izvajanje Direktive o zavarovanjih

4.1. ECB ugotavlja, da opredelitev »finančnih instrumentov« v 3. členu zakona odraža besedilo, uporabljeno v Direktivi o zavarovanjih. ECB je vedno dosledno zagovarjala stališče[5], da bi moral obseg nacionalne izvedbe Direktive o zavarovanjih zajeti vse vrste finančnega premoženja, ki so primerne za kreditne operacije Eurosistema. To je še posebej pomembno v zvezi s kreditnimi terjatvami v obliki bančnih kreditov. Svet ECB je leta 2005 potrdil enotno ureditev za uporabo bančnih kreditov iz vseh držav euroobmočja kot zavarovanje za kreditne operacije Eurosistema od leta 2007. Zato je za Eurosistem ključnega pomena, da se kreditne terjatve lahko prenašajo varno in nemoteno tako doma kot na čezmejni podlagi. V tem kontekstu bo v skladu z 22.d členom Zakona o Banki Slovenije[6] za kreditne terjatve, zagotovljene kot zavarovanje z vpisom v register finančnega premoženja, ki ga bo vzpostavila in vodila Banka Slovenije, v celoti veljala ureditev, ki jo vzpostavlja zakon. Ta ureditev bi tako med drugim zagotovila tudi veljavnost odstopa v zavarovanje ali poenostavljeno izvrševanje bančnih kreditov.

4.2. ECB pozdravlja dodatno določbo v 11. členu zakona, ki jasno določa, da med drugimi pravicami, ki izhajajo iz pogodbe o finančnem zavarovanju, tudi pravica do izvršitve zavarovanja ostane v veljavi celo potem, ko se proti dajalcu ali prejemniku finančnega zavarovanja začne kateri od insolvenčnih postopkov. ECB predlaga, da bi bila ta določba lahko celo še bolj jasna, če bi določala, da so upoštevni načini izvršitve tisti, ki so navedeni v 9. točki 3. člena zakona, in da ti načini ne posegajo v pobot zaradi predčasnega prenehanja po 12. členu zakona.

4.3. V skladu z 12. členom zakona je veljavnost dogovora o pobotu zaradi predčasnega prenehanja izrecno razširjena na primere sodnega in drugega rubeža, da bi se tako izpolnila zahteva, določena v členu 7 Direktive o zavarovanjih. Če bi bilo to primerno, bi se veljavnost te določbe lahko naprej razširila tudi na nekatere postopke, sorodne insolvenčnim postopkom, kot so npr. predinsolvenčni postopki, ki jih uvedejo nadzorni organi (*regulatory moratoria*).

4.4. Predlog zakona predlaga novo besedilo 15. člen zakona, ki vsebuje kolizijsko določbo glede določitve prava, ki se uporablja za vrednostne papirje, zagotovljene kot zavarovanje z vpisom v register finančnih instrumentov. ECB priznava, da je ta določba skladna s členom 9 Direktive o zavarovanjih. Ne glede na to pa ECB predlaga, da se uvede dodatna splošna kolizijska določba, ki bi določila pravo, ki se uporablja v primerih, kadar se finančni instrumenti hranijo na računih vrednostnih papirjev zunaj registra ali centralnega depozitarja vrednostnih papirjev. Ta dodatna določba bi zajela primere, ko so finančni instrumenti zagotovljeni kot zavarovanje z vpisom na račun vrednostnih papirjev, ki se vodi pri finančnem posredniku (npr. pri kreditni instituciji), pri

---

5 Glej odstavek 10 v mnenju ECB CON/2001/13 z dne 13. junija 2001 na zahtevo Sveta Evropske unije o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o dogovorih o finančnem zavarovanju, odstavek 6 v mnenju ECB CON/2003/11 z dne 26. junija 2003 na zahtevo avstrijskega Zveznega ministrstva za pravosodje o predlogu zveznega zakona o izvedbi Direktive 2002/47/ES o dogovorih o finančnem zavarovanju in odstavek 15 v mnenju ECB CON/2005/12. Navedena mnenja so dostopna na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.int.

6 Sprejet 19. junija 2002 in zadnjič spremenjen 30. marca 2006; objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 58/02, 85/02 in 39/06.

čemer se v skladu s členom 9 Direktive o zavarovanjih veljavno pravo določi po pravu kraja, kjer se nahaja upoštevni račun vrednostnih papirjev.

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 22. maja 2006

[podpis]

Predsednik ECB

Jean-Claude TRICHET